

A Művelődési Ház épülete

Az egykori Aszódi Járási Főszolgabíróóság épületét erre a célra az 1940-es évek elején kezdték el építeni. Elkészültét követően a Főszolgabíróóság az 1949. augusztus 20-án kihirdetett alkotmány rendelkezése értelmében, az 1950-ben bevezetett tanácsrendszer kialakításáig működött. Ekkor vette birtokba az épületet az Aszódi Járási Tanács, mint az államigazgatás területi szerve. Az Aszódi Járás 1965-ös megszüntetését követően az épületbe a Községi Tanács költözött, s itt látta el a közigazgatási feladatokat egészen az 1970-es évek végéig, amikor is jelenlegi helyére, a Szabadság térre települt át. A megüresedett épület az 1990-es évek elejéig Művelődési Házként működött. Megalakulását követően 1979-ben az udvaron legendás koncertet adott a Hobo Blues Band, majd a kilencvenes évek elején rendszeresen zenélt a nagyteremben a Takáts Tamás Dirty Blues Band. Itt bontogatta szárnyait a helyi civil társadalom. A „Művház” adott otthont az Aszódi Baráti Körnek, itt alakult meg az Önvédelmi Csoport és a Városszépítő Egyesület, s itt dolgozott az 1989-ben indult Aszódi Tükör szerkesztősége is. Az épületet az első megválasztott képviselő-testület Jánosi János városi főépítész irányításával 1994-re felújította, s a földszinten a Városi Könyvtárnak, az emeleten a Podmaniczky Zeneiskolának biztosított helyet. Ekkor került az egyemeletes klasszicizáló épület timpanonjára vissza a Péter Zoltán által restaurált Pest-Pilis-Solt és Kiskun vármegye kőből faragott címere. Az épület udvarát díszíti Pannonhalmi Zsuzsanna kerámiából készített Viola di Gamba című szobra, amelyet 2000-ben állított a város. A belső udvaron keresztül megközelíthető a műemlékileg védett aszódi zsidó temető és a benne található Schossberger-mauzóleum és a Mártírok Emlékműve.

A Petőfi Múzeum

Az Aszódi Petőfi Múzeum 1958. május 11-én, Petőfi egykori iskolája épületében, mint az Aszódi Járás Petőfi Múzeuma nyitotta meg kapuját. 1962-ben a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága megszervezését követően a megyei hálózat tagjává vált, s mint tájmúzeum működött több, mint négy évtizeden keresztül. A Petőfi Múzeum virágkorának számító időszakban a régészeti, néprajzi és a helytörténeti értékek tekintetében szakmai felügyelete alá tartozott a Galga mente kistáj tizenkilenc települése és öt falumúzeuma. A Múzeum az 1958-as két termes kiállítóhelyből 1994-re múzeumi komplexummá gyarapodott. A 2000-es évek első évtizedében a megyei hálózat átszervezésekor, muzeális gyűjtemény és kiállítóhely besorolást kapott, amellyel párhuzamosan a Múzeum folyamatosan veszített a fényéből. Megmentő reménysugárnak tűnt a 2012-es esztendő, amikor a Múzeumot a fenntartó Pest Megyei Önkormányzat, az országos trendet követve, működtetésre átadta Aszód Város Önkormányzatának, s a Magyar Állam a fenntartáshoz komoly mértékben hozzájárult. A Múzeum átvételét követően, 2012-ben, a város önkormányzata létrehozta az Aszód Városi Kulturális Központot, amelyben helyet kapott a Városi Könyvtár, a Múzeum és mint művelődési színtér, a korábban Tiszti Klubként működött épület. 2019-ben a város önkormányzata, a minisztériumi rendelkezés értelmében átnevezte az AVKK-t, amelynek ma Aszódi Integrált Kulturális Intézmény a neve.

Az épületegyüttes három részből áll. A főépület, amelyben a Galga mente című állandó kiállítás található, maga a Múzeum. A latin iskola céljára alapított földszintes épület 1769-1771 között létesült. A 18. századi falakra 1871-1872-ben emeletet húztak. Az épület klasszicizáló, copf elemekkel. Falai között tanult 1835-1838 között Petrovics (Petőfi) Sándor. Az evangélikus egyház által működtetett scola latina 1863-ban algimnázium, 1912-ben főgimnázium lett. A város másik részén felépített új gimnázium indulását követően, 1931-től az államosításig a főgimnázium internátusa működött az épületegyüttesben. Az egypártrendszer ideje elején lakásokat alakítottak ki az épületekben, illetve a hadsereg vegyvédelmi raktárát helyezték el benne. 1958-ban két lakást adott át a Járási Tanács múzeumi célra, majd ezt követően további tíz családnak biztosított a Községi Tanács a városban máshol lakást. Az utolsó lakó az 1992-ben kezdődött tetőtér beépítésekor költözött el. A főépület országosan védett műemlék.

A domboldalon, a főépület fölött áll az 1875-ben Krenkó József tervei alapján épített egykori „alumneum”. Az egyemeletes épületet a későbbiekben bal és jobb oldalán egyaránt szárnyépületekkel bővítették. Mindkét szárnyépület tetőterét 1992-1994 között Jánosi János tervei alapján beépítették. Ebben az épületben található a Múzeum raktárai, irodái.

A főépülettől keletre áll az 1896-ban rajzterem céljára létesített épület, amely a Múzeum időszaki kiállításainak biztosítja a teret.

A szebb napokat látott Petőfi Múzeum rendelkezik, illetve alkalmassá tehető mindazokkal a feltételekkel, amelyek birtokában lehetővé válhatna a múzeumi besorolás visszaszerzése. Az állandó kiállítás lassan negyven éves. A megalkotásakor korszerű kiállítás mára megfakult, szükséges lenne megújítása. Az épületegyüttes leromlott állapotú, műemléki helyreállítása elengedhetetlen.

Az intézményben visszaminősítését megelőzően minden szakágnak – régészet, néprajz, történet – volt szakmuzeológusa, továbbá dolgozott restaurátor, művelődésszervező, gyűjteménykezelő, adminisztrátor és több teremőr is.

A Múzeum öt falumúzeum alapításában és későbbi működtetésében működött közre, több országos és egy nemzetközi konferenciának adott otthont, közel kétszáz időszaki kiállítást rendezett, két könyvsorozatában több, mint hatvan kötetet jelentetett meg, valamint sok más eredményes munkálkodás mellett, a gyűjtemény számára a munkatársak gurulós polcrendszereket építettek be. A jelenlegi kollégák negyedannyian vannak, mint voltak korábban. Ők továbbra is folyamatosan gondozzák, a lehetőségekhez mérten gyarapítják a gyűjteményt, múzeumi foglalkozásokat tartanak, időszaki kiállításokat rendeznek.

A Múzeum régészeti, néprajzi, történeti gyűjteményében, könyvtárában, fotótárában páratlan tárgyakat őriz a Galga mente múltjából, amelyek értékét pénzben nem lehet meghatározni, óriási eszmei értékükkel szemben.

A jelenleg hivatalban lévő képviselő-testületnek és az AIKI munkatársainak közös célja, hogy a Múzeum visszanyerje korábbi fényét, s a Múzeum újra a Galga mente szellemi központja legyen, ahol könyvkiadás zajlik, ahol a Galga mente értékeivel foglalkozók találkoznak egymással, ahová az iskolások rendszeresen eljárnak, ahol újra tartalmas élet zajlik.

A történelmi összefoglalást Asztalos Tamás készítette.